

INNLEGG I SENTRALSTYREMØTE I DET NORSKE ARBEIDERPARTI
19. MAI 1976

I tiltredelseserklæringen til Regjeringen heter det:
"Regjeringen vil arbeide for å forenkle forholdet mellom den enkelte og offentlig administrasjon."

I det krevende arbeidet med å realisere en slik politikk må en nærme seg oppgaven ut fra det syn at det i et moderne velferdssamfunn med et levende politisk styre oppstår det behov for å regulere forholdet mellom den enkelte og samfunnet.

Vi må være villige til å ta konsekvensene av at vi trenger en viss plan og regulering i et samfunn som vårt.

Her som på så mange andre felter består den krevende

- 2 -

oppgaven i å skille det uvesentlige fra det vesentlige.

Det er videre viktig at dette arbeidet ikke blir sett på som et midlertidig krafttak.

En må vinne forståelse for denne typen arbeid på en slik måte at det går inn som en vanlig rutine i vårt politiske og administrative arbeid.

Oppgaven består i opprydding, sanering og forenkling i forvaltningen.

På denne bakgrunn har Regjeringen satt igang et bredt arbeid for å bringe konkrete resultater ut av et arbeid som kan karakteriseres med betegnelsen avbyråkratisering.

Oppgaven er ikke umiddelbart lett. Enhver offentlig regulering har eller har hatt sin berettigelse.

Storting og Regjering vil som oftest ha vært engasjert

ved utformingen av tiltakene.

Når vi nå prøver å gå den motsatte vei, ved å avvikle en del reguleringstiltak, vil dette dels gjelde inngrep som ikke lenger har den samme verdi som da de ble satt i verk.

Dette er de enkleste sakene, men langt fra de tallrikeste.

De fleste andre inngrep er saker som isolert sett fremdeles kan ha sin berettigelse, i hvert fall hvis man sikter etter en høy grad av likhet for loven eller om vi vil en millimeterrettferdighet.

Men når det samlede omfang av slike reguleringer bidrar til å skape for mye knirk og misnøye er det nødvendig å gå løs på dem. Ut fra en totalvurdering må vi finne fram til de minst viktige reguleringer og avvikle dem for at vårt reguleringsapparat skal kunne konsentrere seg om sine vesentlige hovedoppgaver. Bare på en slik måte vil regulerende

inngrep kunne opprettholde den støtte og forståelse fra publikum som er nødvendig.

Alle departementene har vært bedt om å gå gjennom sine saksfelter og fremme forslag til forenklinger og andre former for bedre publikumsservice.

Departementene ble i første rekke bedt om å finne fram til et antall saker hvor forenklinger kan settes iverk raskt.

Videre har de vært bedt om å finne fram til områder hvor det trengs noe mer tid til saksforberedelse.

For det tredje har departementene vært bedt om å finne fram til de områder hvor det er behov for bedre kundebehandling bedre informasjon overfor publikum eller andre former for å bedre forholdet mellom myndighet og publikum.

For det fjerde kommer de saker hvor statlig myndighet

kan delegere en del av sine avgjørelser til lokale myndigheter, både for å få en bedre og mer effektiv saksbehandling, og for raskere og mer direkte å kunne betjene publikum.

Ett av de viktigste saksområder for offentlig reguleringer hvor kontakten mellom publikum og myndigheter er stor, gjelder byggesaker. Et utvalg som Regjeringen Bratteli oppnevnte for å finne fram til en forenklet behandling av byggesaker, med direktør Ivar Mathiesen i OBOS som formann, har i disse dager avsluttet sitt arbeid. Komiteens innstilling vil bli offentliggjort så snart den er trykt, i løpet av noen få uker.

Regjeringen vil deretter behandle forslagene fra denne komiteen så raskt som mulig.

Som jeg sa ble departementene bedt om å gå igjennom sine saksområder for å finne fram til et antall saker hvor

forenklinger kan settes i verk raskt.

Resultatet av denne første og foreløpige behandlingen av dette store og omfattende sakskomplekset i departementene foreligger nå.

Det er kommet fram ca. 50 forslag til tiltak.

Av disse igjen vil henimot en tyvetalls enkeltsaker kunne settes ut i livet ganske raskt. Jeg vil her nevne enkelte eksempler på saker av denne typen.

Vi bør avvikle ordningen med feriebooker. Feriepenger bør utbetales kontant når et arbeidsforhold opphører uten å behøve den tungvinte ordning med feriemerker som først kan frigis på et tidspunkt når myndighetene mener at folk bør ta sin ferie.

Et annet eksempel er å avskaffe gebyrordninger som f.eks.

gebyr for handelsbrev og liknende ordninger. Dette vil innebære at en kvitter seg med en 40 - 50 000 ekspedisjoner pr. år, samt at en slipper utpantningssaker ved sent innbetalte gebyrer m.v. På liknende måte vil en kunne avskaffe en rekke avgifter som i dag har heller liten betydning, men som er med og bidrar til byråkratiske ordninger. Her kan en nevne avgifter på restaurantbrev, hotellbrev og hotell- og restaurantbevilgninger.

Den offentlige takstordningen ved salg av innskuddsleiligheter bør kunne erstattes av en enkel saksbehandling i de enkelte borettslag, og på den måten avvikle den offentlige regulering.

På helsesiden vil vi avskaffe ordningen med pliktig legeattest for opptil 1 ukes sykefravær. Disse attester skaper alt i alt en betydelig arbeidsbelastning på vårt helsestell

og på lønnstakerne, og kan erstattes av egenerklæring uten at vi taper noe særlig på det.

Som eksempler på tiltak for å lette saksbehandlingen vil jeg her nevne klagebehandlingen av skatter, hvor resultatet av klagebehandling nå holdes tilbake inntil alle klager er ferdigbehandlet. Ved å gjøre klagebehandlingsresultatet kjent etter hvert som klagebehandlingen avsluttes, vil vi kunne gi en langt bedre service overfor skatteyterne.

Ved innkallingen av biler til kontroll hos bilsakkyndig vil det bli innført en ordning med å avtale en passende møtetid på forhånd. Dette kommer i stedet for en noe tung ordning, som vi nå har, hvor folk innkalles til et bestemt tidspunkt som ofte passer dem dårlig. Dette kan synes som en liten sak, men det berører tusener av bileiere hvert år.

Som eksempel på felter hvor en sanering og en forenkling vil trenge noe lengre tid, kan jeg nevne en raskere ankeordning i trygde- og pensjonsvesenet. En videre forenkling av handelslovgivningen med hensyn til handelsbrev og andre reguleringer, forenkling av Husbankens rutiner ved søknad om lån, arealtilskott m.v. Det vil raskt bli satt igang et arbeid for å forenkle forholdet mellom de trygdede og samfunnet. I første rekke må en her ta sikte på å få de publikasjoner som går fra trygdeetaten til de trygdede så enkle og klare at de kan med rimelighet forstås av dem som tar imot disse henvendelser. Bestemmelser, regler og skjemaer som trygdede må nytte må snarest gjennomgås kritisk med det mål at det skal være mulig for i alle fall de fleste å ordne sine egne saker på dette feltet.

Spørsmålet om en klargjøring og en forenkling av publika-

sjoner, rundskriv, brev og henvendelser fra det offentlige til den enkelte er ikke bare et spørsmål som har interesse for Sosialdepartementet og Rikstrygdeverket.

De andre departementene vil ta nødvendige skritt for å gjennomgå sine skjemaer, brosjyrer, publikasjoner og andre former for service og kontakt med publikum.

Som eksempel på saker hvor delegering til mindre sentral myndighet vil øke publikumsservicen, vil jeg først nevne dispensasjonsordningene under strandplanloven, hvor Stortinget i disse dager har vedtatt en nødvendig lovendring. Her flyttes beslutningene fra fylkene og ned til kommunene. Med samme form for delegering og dermed også forenkling vil skje når det gjelder utbetaling av tilskottsmidler til fiske-riene, en del administrative ordninger under losvesenet,

ankebehandling av søknader om utsettelse av militære repetisjonsøvelser, en del saker under jordloven og bygningsloven.

Når den nye samferdselsloven skal settes ikraft vil det også bli delegert betydelig avgjørelses- og ankemyndighet til fylkene, særlig på de områder hvor det år om annet er mange enkeltsaker til behandling.

Jeg har her nevnt noen eksempler fra en lengre liste av forslag i forbindelse med saker av ulik art og omfang. Flere av tiltakene vil bidra direkte til forenklinger og bedre service overfor publikum. Andre vil mer indirekte ha slike virkninger ved at arbeidsrutiner i forvaltningen forenkles.

Jeg vil igjen presisere at en ikke her har lagt fram noe ferdig avsluttet arbeid.

Det hele er bare en førsteopplisting av tiltak vi mener vi bør være i stand til å sette ut i livet straks.

Arbeidet med opprydding, sanering og forenkling i forvaltningen vil fortsette. Dette er en politisk oppgave. Vi håper på et nært og intimt samarbeid i denne store oppgaven med de som har sitt arbeid rundt i statens og kommunenes etater.

Arbeidet med å videreføre sakene vil bli ledet av statssekretærene i de enkelte departementer. En tar sikte på å avsette tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft for dette formålet.